

UCHWAŁA NR 1
Uniwersyteckiej Komisji Nauki
z dnia 10 października 2024 r.
w sprawie
poparcia apelu Rady NCN o zwiększenie finansowania Centrum

Uniwersytecka Komisja Nauki w pełni popiera apel Rady Narodowego Centrum Nauki, postulujący zwiększenie wysokości finansowania Centrum o 300 mln PLN w roku 2025 oraz konsekwentne zwiększanie nakładów na NCN w kolejnych latach.

Narodowe Centrum Nauki jest głównym źródłem konkursowego finansowania badań podstawowych w systemie nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce. Jego rola w kształtowaniu kultury prowadzenia badań naukowych, wpływania na jakość badań w polskich instytucjach i na rozwój indywidualny najlepszych naukowców pracujących w Polsce jest trudna do przecenienia. Ograniczenia w finansowaniu Centrum wpływają demobilizująco na środowisko polskich badaczy. Niski wskaźnik sukcesu zniechęca nie tylko do aplikowania o projekty w NCN, ale także o projekty międzynarodowe.

Jako prorektorzy odpowiedzialni za badania naukowe w klasycznych uniwersytetach jesteśmy w pełni świadomi roli, jaką NCN odgrywa w kształtowaniu i rozwoju karier oraz warsztatu naukowego naszych badaczy. Spośród beneficjentów grantów NCN wywodzą się laureaci międzynarodowych nagród i autorzy zaakceptowanych do realizacji prestiżowych projektów, w tym z programów Horyzont i konkursów organizowanych przez ERC.

Od wielu lat, wraz z całym środowiskiem naukowym, postulujemy, aby Rząd RP podjął wiążącą deklarację definiującą ścieżkę dojścia do poziomu przeznaczania 2-3% PKB na sektor nauki. Systematyczne zwiększanie finansowania NCN pozwoli na utrzymanie szerokiego spektrum programów grantowych adresowanych do naukowców na każdym etapie kariery, osiągnięcie współczynnika sukcesu uznawanego za optymalny jako motywujący do aplikowania w konkursach, umożliwienie przedstawienia oferty konkurencyjnych wynagrodzeń dla wykonawców w projektach (przyciąganie międzynarodowej kadry, w tym doktorantów) oraz podniesienie poziomu kosztów pośrednich, co jest warunkiem zapewnienia właściwej obsługi projektów i utrzymania światowego poziomu bazy infrastrukturalnej w instytucjach naukowych. Taka inwestycja umożliwi nie tylko utrzymanie pozycji Polski w gronie ważnych i poszukiwanych partnerów projektów badawczych oraz poprawienie jej pozycji w rankingu liderów innowacyjności, ale równocześnie przyczyni się do realizacji postulatów przyspieszenia budowania nowego Europejskiego Obszaru Badawczego (*new ERA*) oraz rozwoju Europy jako lidera innowacji, postulowanych w raporcie Mario Dragiego.

Jako Uniwersytecka Komisja Nauki przyłączamy się do głosów popierających apel Rady NCN o stałe zwiększanie finansowania Centrum jako inwestycji w przyszłość naszej Ojczyzny. Jednocześnie zwracamy uwagę, że także inne mechanizmy finansowania instytucji nauki w Polsce wymagają znacznie większych nakładów budżetowych. Deklarujemy przy tym pełne zaangażowanie w jak najbardziej efektywne ich wykorzystywanie.

Prof. dr hab. Zygmunt Lalak

Przewodniczący Elekt Uniwersyteckiej Komisji Nauki